

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ
И ТУРИЗМА**

НАЦРТ

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ТРГОВИНИ**

Бања Лука, децембар 2009. године

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ТРГОВИНИ**

Члан 1.

У Закону о трговини ("Службени гласник Републике Српске", 6/07) у члану 7. послје става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„(3) Трговац је дужан да одобрену трговинску дјелатност обавља у складу са рјешењем којим се одобрава обављање дјелатности „,

Члан 2.

У члану 45. послје става 1. додају се ст. 2. и 3 који гласе:

„(2) Трговац на мало може да одобрава попуст потрошачима на цијену из става 1. овог члана када проводи поступак посебне врсте продаје.

(3) Министар ближе уређује услове и начин обављања посебних врста продаје,,

Досадашњи став 2. постаје став 4.

Члан 3.

Члан 47. брише се, а остали чланови се помјерају.

Члан 4.

У члану 50. став 3 мијења се и гласи:

„ (3) Евиденција о продаји робе води се на основу одговарајућег рачуна , фактуре и других докумената који садрже податке о њеној вриједности „,

Члан 5.

У члану 66. став 2. мијења се и гласи:

"(2) Инспекцијски надзор над примјеном одредби овог закона или прописа донесених за његово спровођење, врши Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске путем републичких тржишних инспектора, односно тржишних инспектора у јединицама локалне самоуправе у складу са законом. "

Члан 6.

Послје члана 66. додају се нови чл. 66.а, 66. б., 66. в.,и 66. г. који гласе:

"Члан 66а.

(1) Ако у вршењу инспекцијског надзора над прометом робе и вршењу услуга тржишни инспектор утврди да пропис није примјењен или је неправилно примјењен, поред општих овлашћења прописаних посебним законом, дужан је да донесе рјешење којим се налаже отклањање утврђених неправилности и да одреди рок за њихово отклањање.

(2) Тржишни инспектор је дужан да донесе рјешење о забрани обављања трговинске дјелатности и пружању услуга, ако се утврђене неправилности у остављеном року не отклоне.

(3) Забрана из става 2. овог члана траје до отклањања неправилности које су проузроковале забрану .

Члан 66б.

(1) У вршењу инспекцијског надзора тржишни инспектор је овлаштен и дужан одузети, односно заплијенити робу намјењену промету у случајевима:

а) када се роба продаје, транспортује или користи за пружање услуга без прописане документације о њеном поријеклу (доставнице, пријемнице, фактуре, рачуни и сл.) или без одобрења, односно сагласности надлежног органа уколико је за продају одређене врсте робе законом или другим прописом предвиђена обавеза прибављања одобрења тј. сагласности,

б) ако се роба продаје на мјестима која нису регистрована за продају и која не располажу са техничким условима за продају робе,

в) када се роба превози и стави у промет, од стране лица које није регистровано, односно овлаштено за вршење промета робе,

г) када се роба стави у промет прије него што је иста прописно евидентирана у пословним књигама и другим прописаним евиденцијама,

д) када роба представља или може представљати опасност за живот и здравље потрошача, животну средину или може нанијети штету имовини потрошача,

ђ) када роба није усаглашена са прописима о квалитету , прописаним и декларисаним захтјевима, или су узети узорци за испитивање (контролу) усаглашености, а постоји оправдана сумња да је неусаглашена и

ж) другим случајевима прописаним посебним прописима.

(2) О одузимању робе у смислу овог члана, тржишни инспектор доноси рјешење против кога се може изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана његовог достављања.

(3) Када је роба подложна кварењу или када њено чување изискује несразмјерне трошкове, инспектор ће одредити да се иста комисијски прода, о чему ће у поднесеној пријави обавијестити надлежни орган приликом покретања прекршајног поступка.

Члан 66в.

(1) У вршењу инспекцијског надзора тржишни инспектор је овлаштен и дужан затворити продајни објекат или друго продајно мјесто и донијети рјешење ако :

а) када се обавља трговинска дјелатност од стране лица које није регистровано, односно нема одобрење надлежног органа или врши дјелатност за коју није регистровано, односно ако дјелатност не обавља у складу са издатим рјешењем,

б) ако трговац обавља трговинску дјелатност у продајном објекту или продајном мјесту који не испуњава прописане опште минималне техничке и друге законом прописане услове за обављање трговинске дјелатности и

в) ако се инспектору онемогући вршење послова инспекцијског надзора.

(2) У случају затварања продајног објекта или другог продајног мјеста, инспектор је дужан да га запечати.

(3) О затварању продајног објекта, односно другог продајног мјеста, инспектор је дужан сачинити записник и у року од 48 часова од часа затварања продајног објекта или другог продајног мјеста, донијети рјешење против кога се може изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана његовог достављања.

(4) Уколико се у продајном објекту или продајном мјесту налазе лако кварљиве намирнице, трговац је дужан писменим путем у року од 24 часа од затварања продајног објекта или продајног мјеста, поднијети захтјев тржишном инспектору за отварање продајног објекта или продајног мјеста и у присуству инспектора ће се изнијети намирнице, након чега ће се продајни објекат односно продајно мјесто поново затворити.

Члан 66.г.

(1) У погледу правила поступка инспекцијског надзора, временског трајања управних мјера инспектора, осталих овлашћења тржишног инспектора, као и жалбеног поступка, примјењују се одговарајуће одредбе закона који регулише област инспекција у Републици Српској.

(2) Против рјешења тржишног инспектора може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана његовог достављања.

(3) Жалба против рјешења инспектора не одлаже његово извршење".

Члан 8.

У члану 67. у ставу 1. у тачки г) послије ријечи: „трговине,, додају се ријечи: „и ако одобрену трговинску дјелатност не обавља у складу са рјешењем којим је одобрено обављање дјелатности".

Члан 9.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
Мр Игор Радојичић

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ТРГОВИНИ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона, садржан је у Амандману XXXII на члан 68. став 1. т. 8. Устава Републике Српске којим је утврђено да Република Српска уређује и обезбјеђује основне циљеве и правце привредног, научног, технолошког, демографског и социјалног развоја пољопривреде и села, коришћење простора, политику и мјере за усмјеравање развоја и робне резерве, као и члану 70. став 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна Скупштина Републике Српске доноси законе.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

I Закон о трговини из 2007. године створио је нормативно-правни оквир за унапређење промета робе и вршење услуга као дјелатности од значаја за укупну привреду Републике Српске. Истим законом поједностављене су процедуре у поступку утврђивања испуњености услова у погледу пословног простора увођењем тлз. поступка издавања одобрења по систему изјаве подносиоца захтјева за обављање трговинских дјелатности у којој се унапријед претпоставља испуњеност минимално-техничких услова те надаље отклоњене су баријере приликом оснивања односно отпочињања обављања трговинских дјелатности.

II Новине које доноси Закон о измјенама и допунама Закона о трговини, у односу на постојећи Закон.

1. Основна измјена у овом закону је обавеза трговца да одобрену трговинску дјелатност мора обавља у складу са издатим рјешењем којим му је одобрено обављање дјелатности. Наиме трговац има обавезу да трговинску дјелатност обавља у складу са издатим рјешењем а како је то прописано чланом 5. став 10. Закона о трговини. У пракси је евидентно да се поједине врсте робе прометују на начин супротно изданом одобрењу као нпр. уље за ложење ,екстра лако и лако специјално (ложиво уље).Промет на мало уља за ложење , екстра лако и лако специјално врши се на бензинској пумпној станици , преко верификованих уређаја за истакање ложивог уља. Међутим , промет на мало уља за ложење на бензинској пумпној станици , преко верификованих уређаја за истакање не може се вршити утакањем у резервоаре возила и радних машина на моторни погон (мотори са унутрашњим сагоријевањем).

Дакле могуће је прометовати на бензинским пумпним станицама путем пиштоља односно апарата за истакање,ову врсту ложивог уља али је правно

недопуштен начин да се ова врста ложивог уља може сипати у аутомобиле односно у моторе са унутрашњим сагоријевањем. Потребно је на овај начин законом додатно уредити обавезу трговаца који имају одобрење за обављање одређене трговинске дјелатности, да дјелатност морају обављати само начин одобрен рјешењем за обављање дјелатности. Из тог разлога било је потребно поступање трговца супротно рјешењу за обављање дјелатности, прописати као прекршај.

Приликом вршења инспекцијског надзора од стране надлежног инспектора, исти није могао предузети мјере из разлога што за то није имао упориште у овом закону, као и у другим прописима.

III Предложеном допуном члана 45. додавањем става 2. прописано је да трговац на мало може да одобрава попуст потрошачима на цијену из става 1. овог члана када проводи поступак посебне врсте продаје. Посебне врсте продаје су: акција, промоција, поклони, наградне игре, дегустације, распродаја, сезонска продаја, попуст одређеној групи потрошача и друге врсте продаје па се овим законом утврђује обавеза министра да подзаконским актом ближе уреди услове и начин обављања посебних врста продаје. Основни разлог за ово нормирање је реално присутна чињеница да трговци своје највјерније купце односно потрошаче награђују као и да на тај начин привлаче нове купце ради разних погодности. Таква могућност досадашњим одредбама овог закона није била предвиђена а што је представљало велико ограничење за слободну тржишну утакмицу у којој добијају купци.

IV Члан 47. Закона о трговини било је потребно брисати из разлога што је регулисање цијена дефинисано одредбама Закона о регулисању цијена („Службени гласник Републике Српске, број: 106/09).

V У члану 50. основног закона став 3. измјењен је на начин да евиденција о продаји робе води се на основу одговарајућег рачуна, фактуре и других докумената који садрже податке о њеној вриједности. Основни разлог за предложену измјену је потреба усаглашавања наведене одредбе (регистар каса замјењена фискалном касом) са одредбама Закона о фискалним касама.

VI У члану 62. у ставу 2. прецизно је наведен орган Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске који врши инспекцијски надзор над примјеном одредби овог закона и прописа донесених за његово спровођење путем републичких тржишних инспектора, односно тржишних инспектора у јединицама локалне самоуправе у складу са законом. умјесто досадашњег рјешења да надзор врши надлежна инспекција у складу са овлаштењима утврђеним посебним законима.

VII Овај Закон садржи и неколико одредби о управним радњама инспектора који су према посебним прописима надлежни да контролишу законитост пословања трговаца. Како ће нови Закон о инспекцијама у Републици Српској садржавати процесне норме и регулисати унутрашњу

организацију Инспектората Републике Српске, то је било неопходно из тог закона преузети тзв. материјално-правне одредбе које дају конкретна овлаштења за предузимање конкретних управних радњи инспектору у поступку инспекцијског надзора над примјеном одредби овог закона.

Све набројане измјене захтијевале су доношење измјена и допуна Закона о трговини.

III УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ У ИЗРАДИ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ТРГОВИНИ

У складу са тачком 4. Смјерница за поступање републичких органа управе о учешћу јавности у консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, број 123/08), Министарство трговине и туризма је позвало Привредну комору Републике Српске, Удружење послодаваца Републике Српске, Удружење за заштиту потрошача у Републици Српској, Републичку управу за инспекцијске послове, Gender центар Републике Српске и све остале заинтересоване субјекте да Министарству доставе своје евентуалне примједбе и сугестије.

Приликом израде Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о трговини кориштени су приједлози које су овом министарству достављени у писменој форми од стране Привредне коморе Републике Српске, Асоцијација производних предузећа Републике Српске и поједини привредни субјекти из области трговине .

IV УСКЛАЂЕНОСТ СА ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Анализом одредаба Нацрта закона о измјенама и допунама Закона о трговини нису обезбјеђени службени преводи извора права ЕУ, односно *acquis communautaire* који би био релевантан за овај закон.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОНУЂЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. овог закона прописује се обавеза трговаца да је дужан да одобрену трговинску дјелатност обавља у складу са издатим рјешењем а како је то прописано чланом 5. став 10. Закона о трговини. У пракси је евидентно да се поједине врсте робе прометују на начин супротан изданом рјешењу за обављање дјелатности као нпр. уље за ложење екстра лако и лако специјално које је могуће прометовати на бензинским пумпним станицама путем пиштоља односно апарата за истакање, али се промет не може вршити утакањем у резервоаре возила и радних машина на моторни погон (мотори са унутрашњим сагоријевањем).

Дакле, правно је недопуштен начин да се ова врста ложивог уља може сипати у аутомобиле односно у моторе са унутрашњим сагоријевањем. Потребно је на овај начин законом додатно уредити обавезу трговаца који имају одобрење за обављање одређене трговинске дјелатности да дјелатност морају обављати само на начин одобрен рјешењем односно одобрењем за обављање трговинске дјелатности. Приликом вршења инспекцијског надзора од стране

надлежног инспектора , исти није могао предузети мјере из разлога што за то није имао упориште у овом закону , као и у другим прописима. Овакво поступање трговца прописано је као прекршај.

Чланом 2. прописано је да трговац на мало може да одобрава попуст потрошачима на цијену из става 1. овог члана када проводи поступак посебне врсте продаје (акција, промоција, поклони, наградне игре, дегустације, распродаја, сезонска продаја, попуст одређеној групи потрошача и друге врсте продаје) и обавеза министра да подзаконским актом ближе уреди услове и начин обављања посебних врста продаје. Основни разлог за ово нормирање је реално присутна чињеница да трговци своје највјерније купце односно потрошаче награђују као и да на тај начин привлаче нове купце ради разних погодности. Таква могућност досадашњим одредбама овог закона није била предвиђена а што је представљало велико ограничење за слободну тржишну утакмицу у којој добијају купци. Овај приједлог је инициран од стране пословне заједнице односно трговца који у својој пословној политици у промету робе и односу према потрошачима имају усвојену праксу одобравања наведених попушта .

Члан 3. Одредбу члана 47. потребно је било брисати из разлога што је област регулисања цијена дефинисана одредбама Закона о регулисању цијена.

Члан 4. Прописује да евиденција о продаји робе води се на основу одговарајућег рачуна ,фактуре и других докумената који садрже податке о њеној вриједности.Основни разлог за предложену измјену је потреба усаглашавања са одредбама Закона о фискалним касама. Наиме ступањем на снагу Закона о фискалним касама ,регистар касе као начин евиденције оствареног промета у малопродаји је превазиђен и исте су замјењене обавезом увођења фискалних каса.

Чланом 5. прецизирано је да је Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске орган који врши инспекцијски надзор над примјеном одредби овог закона и прописа донесених за његово спровођење путем републичких тржишних инспектора, односно тржишних инспектора у јединицама локалне самоуправе у складу са законом умјесто досадашњег рјешења да надзор врши надлежна инспекција у складу са овлаштењима утврђеним посебним законима.

Чланом 6. прописују се одредбе о управним радњама инспектора који су према посебним прописима надлежни да контролишу законитост пословања трговца. Како ће нови Закон о инспекцијама у Републици Српској садржавати процесне норме и регулисати унутрашњу организацију Инспектората Републике Српске, то је било неопходно из тог закона преузети тзв. материјално-правне одредбе које дају овлаштење за предузимање конкретних управних радњи инспектора у поступку инспекцијског надзора над примјеном одредби овог закона.

У члану 7. прописан је прекршај за трговца који одобрену трговинску дјелатност не обавља у складу са издатим рјешењем за обављање дјелатности.

VII МЕХАНИЗМИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ

Примјена одредаба овог закона обезбиједиће се редовним инспекцијским контролама надлежних инспекцијских служби (тржишна инспекција) у смислу провјере испуњености услова за обављање трговинске дјелатности.

VIII ОПИС КОНСУЛТАЦИЈА У ВЕЗИ СА ИЗРАДОМ ЗАКОНА

Министарство трговине и туризма Републике Српске израдило је Преднацрт закона о измјенама и допунама Закона о трговини и исти је објављен на интернет страници овог министарства .

У смислу Смјерница за поступање Републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, број 123/08), рок за достављање примједба и сугестија на наведени закон је осам дана од дана објављивања закона на интернет страници.

У смислу тачке 9. Смјерница за поступање Републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона, Нацрт закона о измјенама и допунама Закона трговини уређују се питања која су од значаја за грађане.

Обрађивач закона извршио је одабир заинтересованих лица из тачке 2. ових смјерница, те доставио Преднацрт закона .

На текст Преднацрта , није било примједба ни сугестија.

IX ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

За спровођење овог закона није потребно обезбиједити додатна финансијска средства из Буџета Републике Српске.

МИНИСТАР

Мр Предраг Глухаковић